

دیدار سفرا و نمایندگان سیاسی شانزده کشور آفریقایی با

رئیس تشخیص مصلحت نظام*

گروه سفرای کشورهای آفریقایی مقیم تهران شامل ۱۶ سفیر و رئیس نمایندگی از کشورهای آفریقای جنوبی، مالی، ساحل عاج، گینه، کنیا، اوگاندا، الجزایر، سودان، مراکش، مصر، نیجریه، لیبی، تونس، سیرالئون، زیمبابوه و سنگال می‌باشند.

ریاست این گروه بر عهده سرکار خانم حاجیه آلا ری کول، سفیر سیرالئون بوده که مقدم‌السفرای این گروه می‌باشد. مشارالیه‌ها همچنین مقدم‌السفرای کشورهای مشترک‌المنافع (کامنولث) نیز می‌باشد و از سال ۱۳۷۶ به عنوان اولین سفیر دولت متبوعش در تهران خدمت می‌کند که این ملاقات بنا به درخواست رسمی وی به عنوان مقدم‌السفرای گروه آفریقایی صورت گرفته است.

---

* ۱- متن ملاقات توسط اداره کل روابط عمومی و تبلیغات مجمع تشخیص مصلحت نظام در یافت گردید که بدینوسیله از همکاری آن اداره کل تقدیر و تشکر می‌گردد.

۲- جهت حفظ امانت به جز مواردی جزئی که تغییرات اندکی داده شد یا حذف و اصلاح گردید بقیسه مذاکرات عیناً چاپ گردید. (سردبیر)

گروه آفریقا اخیراً فعالیت‌های خود را جهت معرفی توانمندی‌های این قاره به مسئولین بخش‌های دولتی و خصوصی کشورمان آغاز کرده است. این گروه اخیراً ملاقات‌های دسته جمعی با مسئولین و مقامات جمهوری اسلامی ایران داشته‌اند.

اقدامات جمهوری اسلامی ایران نسبت به توسعه روابط با قاره آفریقا به خصوص تصویب کمک‌های توسعه‌ای به برخی از کشورهای آفریقایی و اختصاص آن برای برنامه‌های عمرانی و توسعه زیربنایی در کشورهای هدف، اقدام دیگر ایران برای ورود به این قاره می‌باشد.

ایران در کنار اقدامات بشردوستانه مانند کمک‌های انسانی، احداث درمانگاه و آموزش نیروی انسانی آفریقا، برنامه‌های وسیعی را جهت اجرای پروژه‌های اقتصادی در این قاره دنبال می‌کند که فعالیت‌های شرکت‌های وابسته به وزارت نیرو، تأسیس خط تولید اتومبیل سمند (در داکار) و افتتاح مرکز تجاری ایران در غرب آفریقا از جمله آنها می‌باشد. در نشست گروه مذکور با مسئولین ایران، خانم مقدم‌السفرا ضمن اظهار تشکر و قدردانی از توجه جمهوری اسلامی ایران به آفریقا و اقدامات انجام شده و با اشاره به تبلیغات منفی کشورهای غربی علیه جمهوری اسلامی ایران در خصوص آفریقا که توأم با فقر و زشتی‌های آفریقا می‌باشد، اظهار ناخرسندی و گله‌مندی نموده و بر لزوم تغییر این رهیافت و معرفی زیبایی‌های آفریقا به مردم ایران تأکید نمود.

به هر حال آنچه که در ذیل می‌آید، شرح کامل دیدار این گروه با آیت‌ا...

هاشمی رفسنجانی می‌باشد:

- همگی خیلی خوش آمدید. آفریقایی‌ها را خیلی دوست داریم و خوشحالیم که مجموعه شما را می‌بینیم. وقت در اختیار شماست که مطالبی از شما بشنویم.

سرکار خانم آلاری کول، سفیر سیرالئون و مقدم‌السفرا:

برای ما سفرای کشورهای آفریقایی افتخاری بود که با شما ملاقات کنیم. خیلی خوشحالیم که علی‌رغم اشتغالات، این فرصت را به ما دادید تا به صورت گروهی خدمت حضرتعالی برسیم و عرض ادب کنیم. حضرتعالی یکی از پیشروان دوستی بین ایران و آفریقا هستید و گشایش‌گر راه مودت بین ایران و آفریقا به شمار می‌روید. مطالبی به صورت مکتوب تهیه شده که در پایان این دیدار خدمت حضرتعالی تقدیم می‌شود. از حضرتعالی و کلیه حضار اجازه می‌خواهیم این مطالب را خدمت حضرتعالی قرائت کنیم.

این یادداشت در خصوص دیدار سفرای آفریقایی مقیم ایران با آقای هاشمی رفسنجانی، رئیس محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس جمهور سابق جمهوری اسلامی ایران است که در تاریخ ۷ ژوئن ۲۰۰۴ میلادی تنظیم شده است. ما گروهی از سفیران آفریقایی مقیم جمهوری اسلامی ایران مایلیم مراتب قدردانی عمیق خود را به خاطر شرفیابی به حضور آیت‌الله هاشمی رفسنجانی ابراز نماییم. به خاطر لطف و مرحمتی که با وجود فشردگی برنامه‌ها، در حق سفرای آفریقایی کردید، بسیار سپاسگزاریم.

رابطه ایران و آفریقا؛ دیدار معارفه امروز برای ما بسیار حایز اهمیت است. چون این فرصت را در اختیار ما قرار می‌دهد تا یک بار دیگر نقشی را که عالی‌جناب در دوران ریاست جمهوری برای گسترش روابط ایران و آفریقا داشتید، به یاد آوریم و تشکر کنیم. دیدار امروز نتایج رهنمودهای ارزشمندی است که حضرتعالی در گذشته مبذول فرمودید. در واقع آمدن ما بازتاب قدردانی ما از نقش عالی‌جناب در توسعه روابط دوجانبه کشورهای متبوع ما با ایران، به ویژه در سطح اتحادیه آفریقا می‌باشد.

فرصت را مغتنم می‌شماریم و گام‌هایی را که تا به امروز برداشته شده، بر می‌شماریم و این قبیل مسائل را که توسط دولت آقای خاتمی با هدف ایجاد تمرکز و نیرومند ساختن روابط مورد توجه قرار گرفت، مورد ستایش قرار می‌دهیم. ما از اولویتی که

برای این تلاش قابل شده‌اید، تمجید می‌نماییم. میل داریم در اینجا اقدامات سیاسی را که انجام شد و شامل ابتکار گفت‌وگو جهت ارتقای همکاری اقتصادی و مشارکت بین آفریقا و ایران که تحت توجهات مجمع اقتصادی ایران و آفریقا معمول گردید و توسط معاون امور اقتصادی وزیر امور خارجه انجام شده، بگوییم. همچنین یک شورای مشورتی وزیران در خصوص روابط ایران و آفریقا تحت ریاست معاون اول ریاست جمهوری اسلامی ایران تشکیل شده است.

همچنین مراتب تمجید و قدردانی ما شامل سفرهای موفقیت‌آمیز وزیر امور خارجه به همراه وزیران ارشد کابینه و نمایندگان بخشهای خصوصی می‌باشد که از بسیاری از کشورهای آفریقایی بازدید کردند. کلیه اقدامات در خور تمجید است که به اعتقاد ما انگیزه‌های نیرومندی را برای تقویت هر چه بیشتر روابط و تعمیق مناسبات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی با کشورهای متنوع ما در سطح قاره آفریقا ایجاد می‌کند. تأسیس اتحادیه آفریقا به عنوان جانشین سازمان وحدت آفریقا و اتخاذ تعهدات توسط کشورهای آفریقایی برای اجرای گسترده اهداف سیاسی و برنامه‌هایی جهت توسعه فناوری علمی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی قاره، زمینه جدیدی را برای همکاری کشورهای آفریقایی با هم و با کشورهای دنیا ایجاد کرده است. با نظر به اینکه احتمالات سیاسی به پایان عمر خود رسیدند، چالش‌های توسعه اقتصادی در برخورد با مسایل ناشی از بی‌ثباتی سیاسی فراگیر، فقر و بیماری به عنوان شاخصهای کشورهای توسعه نیافته و در حال توسعه، بهبودهایی را در استانداردهای زندگی مردم آفریقا فراهم آورده و کشورهای آفریقایی را به طور جمعی در مسیر توسعه پایدار جهت مشارکت مناسب در نظام جهانی آورده است که الآن کانون توجه همه کشورهای قاره آفریقا می‌باشد. یکی از برنامه‌هایی که برای حصول به توسعه فراگیر قاره مد نظر قرار گرفته، مشارکت جدی

برای توسعه آفریقا است که به اختصار نییاد نامیده می‌شود. نییاد در نظر دارد مسایل خود را مصروف مشارکت‌های توسعه چندجانبه و دوجانبه نماید تا بتواند بر اساس تعهدات اهداف نسبتاً بلندپروازانه‌ای که دیدگاه مشترک رهبران و مردم قاره می‌باشد، گام بردارد.

گروه نمایندگی‌های کشورهای آفریقایی در تهران فرصت را غنیمت شمرده و مراتب قدردانی خود را از دولت جمهوری اسلامی ایران برای تماس‌های دایم جهت تقویت سطح همکاری بین قاره آفریقا و ایران اعلام می‌نمایند. به ویژه مراتب قدردانی خود را از حمایت نیرومند جمهوری اسلامی ایران برای تماس‌هایی که در حال حاضر در جهت توسعه اقتصادی و اجتماعی آفریقا در جریان است، اعلام می‌کنند. محفل همکاری اقتصادی ایران و آفریقا که ابتکار دولت جمهوری اسلامی ایران و گروه سفیران آفریقایی محسوب می‌شود، یک چارچوب نهادینه شده را برای بررسی مسایل روابط، ترسیم کرده است. اولین نشست این محفل در سال ۲۰۰۳ با بیانیه تهران به کار خود پایان داد که به صورت هدف‌دار با چالش‌های دراز مدت رویاروی ایران و کشورهای آفریقایی، به خصوص با بن‌بست همکاری‌های هم‌سطح جهت تحقق فرصت‌های موجود در زمینه‌های اقتصادی، تجاری، آموزشی، بهداشت، علوم، تکنولوژی، مبادلات فرهنگی و بسط توسعه مشارکت مبارزه می‌کند. این بیانیه فرصت مغتنمی برای بخش خصوصی ایران و آفریقا جهت ایجاد تماس‌ها و طرح‌ریزی فعالیت‌های مشترک آفریقا و ایران می‌باشد.

به منظور حصول موفقیت‌آمیز و موثر اهدافی که جهت ارتقای همکاری‌ها ترسیم شده است، گروه سفرای آفریقایی پیشنهادهای ذیل را خدمت حضرتعالی تقدیم می‌کند.

۱. رسمی کردن محفل ایران و آفریقا در یک چارچوب جهت شناسایی و اجرای اهداف

همکاری

۲. توجه به نیاز برای تعامل همکاری‌های دوجانبه و ارتقای همکاری‌های اقتصادی مرضی‌الطرفین و مشارکت در چارچوب آرمانها، برنامه‌ها و اهدافی که توسط اتحادیه آفریقا در طرح جدید مشارکت برای آفریقا ترسیم شده است.
۳. ایجاد پیوند بین بخش‌های مالی، بخصوص روابط گمرکی که تسهیل کننده مناسبات اقتصادی است. پیشنهاد می‌شود برای ایجاد راههای همکاری، بین نهادهای بانکی عمرانی ایران و بانک عمران آفریقا تعامل برقرار گردد.
۴. هر دو کشور به صورت مجدانه برای بهبود تصویر عمومی در کشورهای ذیربط بکوشند. این امر از طریق ایجاد تسهیل نسبت به دسترسی در جهت رسانه‌ها و تسریع پیوندهای مستقیم جهت پخش اطلاعات بین مؤسسات رسانه‌ای ایران و کشورهای آفریقایی مقدور خواهد بود.
۵. از دیدگاه ما، همکاری‌ها در جهت نیازهایی خواهد بود که در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی احساس می‌شود و دریافت فهم و ادراک بهتر مردم ایران و آفریقا را بیشتر خواهد کرد.
- در حالی که مراتب قدردانی خود را ابراز می‌کنیم، مایلیم تشکر خود را از تلاشهای وزارت خارجه ایران ابراز نماییم. همچنین مایلیم اهتمام خود را نسبت به همکاری‌های بیشتر ابراز داریم. در خاتمه یک بار دیگر فرصت را غنیمت می‌شماریم و مراتب قدردانی خود را برای این ملاقات ابراز می‌نماییم که خود نشانه‌ای ارزشمند به سفرهای مقامات ایران و آفریقا در طول سالهای متمادی است. ما این دیدار را بسیار حایز اهمیت می‌شماریم و به خاطر می‌سپاریم. باید از تلاشهای مستمر جنابعالی جهت تکامل، تحول و ارتقای روابط ایران و آفریقا تشکر کنیم. خواهشمند است آرزوهای همه ما را برای

سلامتی و موفقیت حضرتعالی و سربلندی کشور بزرگ ایران بپذیرد. امیدواریم کماکان در جهت خدمت به ابنای بشر کوشا باشید. ان شاءالله که سرفراز باشید.

بسم الله الرحمن الرحيم، باز از حضور دسته جمعی سفیرهای کشورهای دوست آفریقایی تشکر می‌کنم. به شما تبریک می‌گویم که برنامه کار دست جمعی را برای قاره آفریقا تنظیم کردید. علاوه بر کارهای جداگانه‌ای که همه سفرا انجام می‌دهند، حرکت دسته جمعی می‌تواند در تقویت همکاری‌ها تأثیر جداگانه‌ای داشته باشد. در حقیقت این حرکت می‌تواند نشانه موفقیت اتحادیه آفریقا باشد که حرکت جدیدی در قاره است. ما آثار تحرکات جدید دولت‌های آفریقا را در سطح جهانی می‌بینیم که شرایط تازه‌ای را به وجود آورده است. اگر ببینیم کشورهای آفریقایی موفق شوند که حرکت جدیدی را متناسب با مشکلات قاره آفریقا شکل دهند، خیلی خوشحال می‌شویم.

مطالبی که خانم مقدم‌السفرای آفریقا بیان کردند و بیانیه شما را توضیح دادند، مطالبی است که در گذشته و هم اکنون مورد علاقه من بوده و هست. شما می‌دانید که در قانون اساسی و در بخش سیاست خارجی برای کشورهای مسلمان و جهان سوم اولویت قابل شدیدی. بخش اعظم آفریقا از دو جهت در اولویت سیاست خارجی ما هست. در شرق، غرب، شمال، جنوب و مرکز آفریقا، کشورهای بزرگ و تمدن‌های قابل ستایش در تاریخ وجود داشته‌اند. باید بپذیریم که الآن سهم حقیقی و واقعی آفریقایی‌ها در دنیا به آنها داده نشده و آفریقا به یک جهش نیاز دارد. آفریقا می‌تواند از لحاظ منابع طبیعی و انسانی و از لحاظ تعداد کشورهای مستقل، جایگاه بسیار مهمتر از آنچه که امروز کسب

کرده، داشته باشد. آنچه که کشورهای غربی از شما گرفته‌اند، بیشتر از آنچه است که به شما داده‌اند. باید قبول کنند که حق شما در تاریخ گذشته ضایع شد. دو کار مهم باید شود: اول بهره‌کشی از آفریقا متوقف شود. دوم حقوقی که از گذشته تا حال ضایع شده، جبران شود. می‌دانم اگر خودتان اقدام نکنید، کسی حق شما را نمی‌دهد. اقدامات فردی و موردی هم جواب نمی‌دهد. باید با حرکت دسته‌جمعی کار کنید و کار کردن جدی می‌تواند دنیا را متوجه حق و نیاز شما بکند. متأسفانه هر وقت این مسائل مطرح می‌شود، آفریقا را تحقیر می‌کنند که ظلم دیگری است. می‌توان فکر کرد که آینده آفریقا نسبت به سایر قاره‌ها خیلی بهتر باشد.

صریح بگویم که از مقدار روابط ایران و کشورهای آفریقایی راضی نیستیم. آرزوی من خیلی بیش از این حد است. زمینه‌های زیادی هست که می‌توانیم مستقیماً با شما کار کنیم که الآن همکاری نیست. بعضی از موارد با واسطه است. یعنی اگر بخواهیم از شما چیزی بخریم، باید از اروپا تهیه کنیم. در پیامتان درست گفتید که آشنایی مردم ایران و مردم دنیا از آفریقا و آشنایی مردم آفریقا از ایران کم است.

به هر حال به صورت اصولی همکاری را مهم می‌دانیم، اما در عمل عقب هستیم. البته این کوتاهی یک طرفه نیست. اگر ما کوتاهی کردیم، شما هم گامی برداشتید. باید دو طرف کار کنیم. ایران می‌تواند دوست خوبی برای همه کشورهای آفریقایی باشد و شما هم می‌توانید دوستان همیشگی ایران باشید. نه

شما اهداف غیرعادلانه در ایران دارید و نه ما چنین اهدافی در آفریقا داریم. اهداف ما اسلامی و انسانی است. منافع ما هم در همکاری هاست.

خواهش می‌کنم سلام مرا به رؤسای کشورهای خود برسانید و بگویید همه روی ایران به عنوان دوست حساب کنند. روی پیشنهادهایی که دادید، بیشتر کار می‌کنیم. بنده هم این پیشنهادهای را پیگیری می‌کنم. امیدوارم خداوند به ما و شما توفیق دهد که بتوانیم به مردم خود خدمت بیشتری کنیم و به بشریت هم احساس محبت و خدمت داشته باشیم. از زحمت شما متشکرم. مایل بودم از همه شما به صورت جداگانه در مورد کشورهایتان بپرسم که فکر می‌کنم فرصت کافی نیست و نمی‌توان تبعیض قایل شد و از بعضی‌ها پرسید. ان شاء الله سوالاتم را برای ملاقاتهای جداگانه می‌پرسم.

سرکار خانم آاری کول؛ از بیانات محبت‌آمیز شما تشکر می‌کنیم. خداوند را از بابت این دیدار و صداقت و صراحت حضرتعالی سپاس می‌گوییم. اجازه می‌خواهم سخنان سفیر سودان حسن ختام این دیدار باشد.

سفیر سودان: با تشکر و سپاس که این فرصت را برای این مجموعه فراهم کردید، اهمیت این گونه ملاقات‌ها برای ما بسیار زیاد است. امیدواریم که اشتیاق زیادتری برای همکاری ایران و کشورهای آفریقایی به وجود آید و در منطقه‌ای که "در حال رشد" می‌نامیم، پیشرفت قابل توجهی داشته باشد. جمهوری اسلامی ایران گام‌های مهمی در همکاری با بخشی از کشورهای آفریقایی برداشته و امیدواریم آفریقا از تجربیات گرانقدر جمهوری اسلامی ایران برای پیشرفت قاره استفاده کند. امیدواریم ملاقاتهایی که به صورت فردی و گروهی با حضرتعالی داریم، باعث تقویت روابط مشترک فی‌مابین شود و

در این راستا گام‌های خوبی را با لطف و مرحمت جنابعالی برداریم و یک بار دیگر از طرف همه مجموعه از حضرتعالی تشکر می‌کنم.

به هر حال اگر تجربه‌ای داشته باشیم که برای کشورهای شما مفید باشد، با کمال میل در خدمت شما خواهیم بود. قبلاً مواردی را شناسایی کرده بودیم که ایران بهتر از دیگران می‌تواند در آفریقا کار کند. امیدواریم در آن موارد و موارد جدید همکاری بیشتری شود.

